

KOVÁCS SZILÁRD

Történelem

MA, 3. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Bagi Dániel

egyetemi tanár, ELTE BTK

A KÖNIGSAALI KRÓNIKA MAGYAR, CSEH ÉS LENGYEL KAPCSOLATOKRA VONATKOZÓ FEJEZETEINEK KRITIKAI VIZSGÁLATA (1327-1332)**Kulcsszavak:** krónika; I. Károly, Luxemburgi János; Łokietek Ulászló; külpolitika

A Prága közelében fekvő II. Vencel király (1278-1305) által alapított Königszaali ciszterci monostor falai között keletkezett egy a magyar történettudomány részéről idáig kevésbé ismert krónika, mely a 13. és 14. század azon évtizedeibe nyújt betekintést (1263-1338), melyekről egyetlen további cseh, magyar vagy lengyel elbeszélő forrással sem rendelkezünk. A Königszaali krónika emiatt a 14. századi Cseh Királyság és egyben Közép-Európa kulcsfontosságú elbeszélő forrása. Szerzői, Otto von Thüringen és Peter von Zittau a monostor apátjaiként az utolsó Přemyslida királyok környezetében mozogtak, közelről szemlélhették a dinasztia váltás eseményeit és Luxemburgi János (1310-1346) uralkodását. A szerzők elsődleges célja a 13. és 14. század fordulóján kiépülő „Přemyslida birodalom” legitimációja volt. A kiválasztott hat év kiváló lehetőséget biztosít ennek megértésére, hiszen egy jól megragadható fejezetet alkot nem csupán a cseh-magyar, de a cseh-lengyel kapcsolatok történetében is. Ekkor lépett fel ugyanis először Luxemburgi János a lengyel területeken III. Vencel lengyel trónjának örököseként a feltörekvő kujáviai Piasttal, Łokietek Ulászlóval szemben. A Luxemburgiak lengyelországi terjeszkedésének hatására pedig ekkor jelentek meg azok a problémák, melyek egészen az 1335-ben megrendezett visegrádi királytalálkozóig meghatározták a három ország viszonyát. Dolgozatomban nem a részletes politikatörténeti rekonstrukcióra vállalkozom, ehelyett kutatásom célja elsősorban Gombos Ferenc Albin *Catalogus fontium historiae Hungariae 800-1301* (1937-1943) című forráskiadványa által elindított forráskritikai munka kiterjesztése az Anjou-korra a Königszaali krónika esetében, Dolgozatomban a tárgyalt időkorre vonatkozó fejezetek szövegkritikája, pontosságának, forrásértékének megállapítása mellett a szerző történelemképének megértésére is törekedtem, elsősorban arra, hogy Csehország centrikus világképében milyen szerepet tulajdonított a Magyar Királyságnak és a magyar uralkodónak a közép-európai régió belül.